

Bijlage 1. Opties na aflopen DVO op 31 december 2018

De dienstverleningsovereenkomst (DVO) is de juridische basis van het gezamenlijk opdrachtgeverschap richting jeugdhulpaanbieders en de regionale inkoop van jeugdhulp. De DVO loopt op 31 december 2018 af. Gemeenten kunnen voor 2019 kiezen voor een van de drie opties of een combinatie daarvan.

Optie 1: DVO niet verlengen: gemeenten kopen de jeugdhulp zelf in

De lokale invulling en bestuurbaarheid is optimaal. Daarbij wordt het integraal opdrachtgeverschap vanuit gemeenten bevordert. Volledige lokale inkoop sluit echter niet aan bij de landelijke tendens om regionale samenwerking te stimuleren en op onderdelen zelfs wettelijk af te dwingen.

Risico's niet verlengen:

Omdat elke gemeenten zelfstandig contracten afsluit en afspraken maakt, gaat de administratieve belasting voor zowel jeugdhulpaanbieders als gemeenten omhoog. Ook bestaat er een risico op versnippering van het zorglandschap en het verlies van essentiële specialistische zorgfuncties. Daarnaast vraagt de inkoopprocedure, monitoring, contractmanagement en het opdrachtgeverschap veel ambtelijke capaciteit. Met oog op de lopende jeugdhulpcontracten tot en met 2019 en de overdracht naar gemeenten is verlenging van de DVO met in ieder geval 1 jaar noodzakelijk.

Optie 2: DVO verlengen: gemeenten kopen (onderdelen van) jeugdhulp gezamenlijk in via de regio

De (verlenging van de) huidige DVO vraagt een minimale tijdsinvestering en maakt modulair inkopen mogelijk. Dit betekent dat gemeenten voor zichzelf kunnen bepalen wat zij lokaal en wat zij regionaal willen inkopen (en hoe zij de onderlinge financiële solidariteit vorm willen geven). Dit wordt vastgelegd in de inkoopstrategie voor 2020 e.v. Om het regionale schaalvoordeel te behouden is het belangrijk om een minimaal deel van de jeugdhulp regionaal in te kopen. Dit sluit aan bij het waarborgen van essentiële specialistische functies voor alle gemeenten in de regio en landelijke tendens hieromtrent. Bovendien beperkt regionale inkoop de (administratieve) belasting van gemeenten en jeugdhulpaanbieders zoveel mogelijk.

In de DVO is afgesproken dat het DB van Holland Rijnland contracten afsluit met volmacht van de Burgemeesters en uitsluitend handelt op bindend advies van het PHO Maatschappij. Het bindend advies wordt binnen het PHO tot stand gebracht door de - door de Colleges gemandateerde - portefeuillehouders jeugd op basis van 2/3-meerderheid. Deze manier van besluitvorming werkt, maar is ook complex en vraagt veel afstemming, intern overleg en ambtelijke capaciteit.

Binnen de optie op de DVO te verlengen zijn er 3 varianten mogelijk:

- Verlengen met 1 jaar;
- Verlengen met 2 jaar;
- Verlengen voor onbepaalde tijd.

Risico's verlengen met 1 jaar (optie 2a):

De inkoopprocedure van de jeugdhulp voor 2020 en verder is in 2019 in volle gang en neemt dat hele jaar in beslag. Indien de DVO voor maximaal één jaar wordt verlengt, loopt de DVO af tijdens de intensieve inkoopperiode. Dit betekent dat de inkoop en voorbereiding of een nieuwe DVO of andere vorm van gemeentelijk opdrachtgeverschap samen vallen. Deze trajecten in hetzelfde jaar uitvoeren legt een te grote druk om de ambtelijke capaciteit in de regio en daarmee de kwaliteit van de uitvoering van beide trajecten. Bovendien betekent verlenging met 1 jaar dat de TWO Jeugdhulp in 2019 het werk afbouwt en overdraagt aan gemeenten. Dit is gezien de inkoop voor 2020 niet realistisch.

Indien gemeenten nu besluiten om de inkoop voor de jeugdhulp volledig lokaal inrichten (optie 1), is het verlengen van de DVO met 1 jaar aan te raden. Het gevolg is dan dat het TWO start met het overdragen van de werkzaamheden aan de gemeenten en het accounthouderschap van de huidige jeugdhulpcontracten tot 2019 afrond. Het inkoopproces 2020 e.v. wordt in dat geval door de gemeenten zelf opgepakt. De gemeenten moeten hierbij realiseren dat het inkopen van de jeugdhulp minimaal een jaar in beslag neemt en dat de opgedane kennis van de TWO Jeugdhulp verdwijnt.

Verlenging met een jaar houdt ook in dat de frictiekosten vanwege de continuïteit van de inzet van de gedetacheerde en aangestelde medewerkers (conform regelgeving Wvz) na afloop van de DVO voor rekening komen van de gemeenten.

Risico's verlengen met 2 jaar (optie 2b):

Verlenging van de DVO voor maximaal twee jaar betekent dat de TWO Jeugdhulp tijdelijk blijft. Door deze tijdelijkheid is het lastig om mensen en middelen permanent aan de TWO te verbinden. Hierdoor ontstaat er een risico op het verlies van opgebouwde kennis in de regio en op den duur frictiekosten voor gemeenten.

Risico's verlengen onbepaalde tijd (optie 2c):

Met het verlengen van de DVO voor onbepaalde tijd kunnen mensen en middelen permanent aan de TWO worden verbonden. Hierdoor ontstaan er frictiekosten voor de gemeenten die op termijn besluiten om regionale onderdelen van de jeugdhulp op den duur toch lokaal in te kopen.

	2a. verlengen met 1 jaar	2b. verlengen met 2 jaar	2c. verlengen onbep. tijd
Ruimte voor lokale inkoop	😊	😊	😞
Beschikbare ambtelijke capaciteit	😞	😊	😊
Frictiekosten gemeenten	😞	😞	😊

Optie 3: Diensten DVO opnemen in de GR Holland Rijnland:

gemeenten kopen (onderdelen van) de jeugdhulp gezamenlijk/regionaal in

Voor deze optie gelden dezelfde aspecten als benoemd onder optie 2. Echter wordt de governance gewijzigd: van verlengd lokaal bestuur naar verlegd lokaal bestuur. Het voordeel om van de DVO-diensten op te nemen in de GR Holland Rijnland is dat het besluitvormingsproces mogelijk sneller verloopt door gebruik te maken van de bestaande besluitvormingsstructuur van de GR (DB en AB) van Holland Rijnland. Zie optie 2 voor een vergelijking met de huidige governance binnen de DVO (bindend PHO-advies aan DB op basis van 2/3 meerderheid door gemandateerde portefeuillehouders jeugd).

Binnen optie 3 is het nog steeds mogelijk om gemeenten het beleid te laten ontwikkelen en de meer technische taken zoals de inkoop uit te laten voeren door de GR Holland Rijnland. Er is dan sprake van een overgedragen taak aan door de gemeenten aan de GR. In sommige andere regio's zijn speciaal voor de uitvoering van de jeugdhulptaken gemeenschappelijke regelingen opgericht.

Risico's de diensten opnemen in de GR

Door de DVO-diensten op te nemen in de GR, komen de gemeenten verder op afstand te staan, waardoor de lokale invloed minder wordt. Daarnaast is voor deze optie een intensief proces nodig waarin de GR uitgebreid wordt met een nieuwe uitvoerende taak.